

Ludwig, Stanisław

Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Nautologicznego

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 15/2, 456-457

1970

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

publikuje również drugie czasopismo: „Postępy Fizyki” (w języku polskim), poświęcone upowszechnianiu wiedzy fizycznej.

Przewodniczącym Zarządu Głównego Towarzystwa od ośmiu lat jest prof. Wojciech Rubinowicz.

Działalność Polskiego Towarzystwa Fizycznego od założenia po dzień dzisiejszy, z racji półwiecza jego istnienia, będzie w bieżącym roku przedmiotem obszerniejszych artykułów w „Nauce Polskiej” i „Postęпах Fizyki”. W tym ostatnim czasopiśmie czytelnik znajdzie ponadto pełne zestawienie źródeł do historii powstania i rozwoju Towarzystwa. Z piśmiennictwa zawierającego dane w omawianym zakresie można wymienić tu dwa tomy *Monografii z dziejów nauki i techniki*, serii wydawanej przez Zakład Historii Nauki i Techniki PAN; mianowicie: W. Rolbiecki, *Polskie towarzystwa naukowe ogólne w latach 1944—1964 jako forma organizacji działalności naukowej*. Wrocław—Warszawa—Kraków 1966; oraz w tomie *Studia poświęcone Marii Skłodowskiej-Curie i Marianowi Smoluchowskiemu*. Wrocław—Warszawa—Kraków 1968, praca: B. Średniawa, *Szkic historii fizyki polskiej w okresie międzywojennym 1918—1939*.

Zofia Mizgier

PIĘTNASTOLECIE ŚMIERCI TADEUSZA BANACHIEWICZA

W dniu 17 listopada 1969 r. odbyło się w Muzeum Techniki w Warszawie uroczyste posiedzenie w 15 rocznicę śmierci Tadeusza Banachiewicza (1882—1954), wybitnego polskiego astronoma, matematyka i geodety, zorganizowane przez Stowarzyszenie Geodetów Polskich i Muzeum Techniki. Na program posiedzenia złożyły się trzy referaty: *Tadeusz Banachiewicz — uczonec, nauczyciel, człowiek* prof. J. Witkowskiego, *Tadeusz Banachiewicz — twórca rachunku krakowianowego* prof. S. Milberta, oraz prof. S. Hausbrandta i doc. J. Gaździckiego *Znaczenie krakowianów dla geodezji*. Po wygłoszeniu referatów odbyło się otwarcie i zwiedzenie wystawy poświęconej znakomitemu uczonemu, na której zaprezentowano pamiątki jego życia oraz rozległej działalności naukowej i dydaktycznej: portret, fotografie z różnych okresów, dokumenty personalne, dyplomy i odznaczenia krajowe i zagraniczne, rękopisy oraz wydane prace.

E. B.

WALNE ZGROMADZENIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA NAUTOLOGICZNEGO

Po upływie niespełna 5 lat od poprzedniego Walnego Zgromadzenia (13 XII 1964) członkowie Polskiego Towarzystwa Nautologicznego zebraли się w Gdyni w dniach 22 i 23 listopada 1969 r. dla wysłuchania i przedyskutowania interesujących referatów, omówienia i zatwierdzenia sprawozdań i planów oraz dokonania wyborów nowego zarządu.

Referaty dotyczyły różnych zagadnień wybranych z rozległego wachlarza problematyki nautologicznej: prof. B. Kasprowicz z Sopotu przedstawił rolę inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego w rozwoju myśli morskiej w Polsce; mgr H. Romańska, etnografka z Wrocławia, mówiła o swoich badaniach nad rozwojem wiedzy nautycznej u żeglarzy Oceanii; dr M. Prosnak z Łodzi zajął się problematyką badań nad historią zwalczania szkorbutu w dawnych flotach żaglowych; mgr L. Roppel z Gdyni przedstawił własną koncepcję odnoszącą się do położenia portu Truso, opartą na analizie zweryfikowanych i poprawionych przez niego tekstów źródłowych i na analizie kartograficzno-fizjograficznej rejonu ujścia Wisły w IX w. (dla sprawdze-

nia hipotezy mgra Roppla konieczne jest podjęcie prac archeologicznych we wskazanym przez niego rejonie, tj. w okolicach Tujska na Żuławach).

Program prac do 1975 r. poddany został dyskusji w czterech komisjach, których przewodniczący złożyli następnie sprawozdania przed plenum. Przewodniczący Komisji Historii Okrętownictwa prof. W. Urbanowicz przedstawił plan zajęcia się dziejami budownictwa okrętowego w Polsce; doc. T. Szczepaniak jako przewodniczący Komisji Historii Portów poinformował o zamierzeniach zajęcia się problemami funkcjonowania portów, historią portów polskich i historią uniwersytetów w miastach portowych; prof. K. Kubik jako przewodniczący Komisji Historii Kultury i Wychowania zreferował szeroki wachlarz zaplanowanych tematów, zwłaszcza z zakresu szkolnictwa i wychowania morskiego; plany Komisji Historii Żeglugi krótko omówił mgr W. Drapella.

Po wysłuchaniu sprawozdania za pięciolecie 1965—1969 zebrani wyrazili uznanie Zarządowi, a przede wszystkim zastępcy przewodniczącego mgrowi Drapelli, za ogromny wysiłek w pokonywaniu trudności piętrzących się w tych latach przed Towarzystwem. Dokonano również wyborów władz Towarzystwa; przewodniczącym Zarządu został prof. Kasprowicz, jego zastępcami — doc. Szczepaniak i mgr Drapella, a sekretarzem — mgr A. Olejarnik.

Stanisław Ludwig

SESJA NAUKOWA POŚWIĘCONA KANAŁOWI AUGUSTOWSKIEMU

W dniach 15—17 września 1969 r. odbyła się w Augustowie sesja, zorganizowana przez Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku a poświęcona problemowi Kanału Augustowskiego jako zabytku techniki. W sesji wzięło udział ok. 60 osób — przedstawiciele zainteresowanych resortów, placówek naukowych, muzeów, władz terenowych, miejscowych organizacji politycznych, zawodowych i społecznych oraz administracji Kanału. Celem sesji było ustalenie przesłanek do programu działania zainteresowanych resortów i instytucji w związku z uznaniem w 1968 r. polskiego odcinka Kanału Augustowskiego za zabytek pierwszej grupy.

Program sesji, której przewodniczyli: dyrektor Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków mgr M. Ptaśnik oraz wiceprzewodniczący Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku mgr J. Łazarowicz, obejmował oprócz referatów i dyskusji objazd (statkiem i autokarem) Kanału od Augustowa do pogranicznej służy Kurzyniec.

Pierwszego dnia sesji konserwator wojewódzki białostocki inż. arch. W. Paszkowski przedstawił referat o metodach ochrony tego rodzaju zabytków co Kanał Augustowski oraz o programie badań nad nim i działania konserwatorskiego.

Referat mgr inż. J. Górewicza *Kanał Augustowski — wielkie dzieło kultury narodowej* zawierał dotyczące Kanału informacje historyczne, techniczne i naukowe, ocenę działania administracji Kanału w ciągu ćwierćwiecza z punktu widzenia zarówno efektywności technicznej, jak i zachowania zabytku, omówienie perspektyw dalszej eksploatacji Kanału jako drogi turystycznej i potrzeb w zakresie zagospodarowania przestrzennego jego otoczenia, a także zarys programu pełnej rekonstrukcji zabytkowych elementów Kanału.

Dr I. L. Znaczko-Jaworski (Leningrad) mówił o niektórych aspektach budowy i ochrony Kanału. Referat ten, opracowany na podstawie badań przeprowadzonych w archiwach leningradzkich, podał nie znane w Polsce dane o działaniach urzędowych związanych z budową Kanału oraz z robotami przy kanalizacji Biebrzy i Narwi prowadzonymi poza granicami Królestwa Polskiego. Prócz tego referent na pod-